

Мақомоти ҳудудии андоз

“Оид ба тартиб додани санади муқоисавӣ”

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти Шумо мерасонад, ки тибқи талаботи сархати 2 қисми 1 моддаи 19 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозсупорандагон уҳдадоранд талаботи қонунии кормандони мақомоти андозро дар хусуси бартараф намудани вайронкуниҳои ошкоршудаи қонунгузори андоз, аз ҷумла, доир ба тартиб додани санади муқоисавӣ иҷро намоянд.

Санади муқоисавӣ ҳуҷҷати дуҷонибае мебошад, ки тибқи маълумоти мақомоти андоз ва андозсупоранда (намояндаи андоз) барои аниқ намудани дурустии маблағҳои ҳисобшуда, (ба ҳисобгирифташуда, камкардашуда) пардохтшудаи (баргاردонидашуда, ҳисобгирифташуда) андозҳо, инчунин фоиз, ҷарима ва бақияи андозҳо дар рузи муайян тартиб дода мешавад.

Санади муқоисавӣ нисбати андозсупорандагони дар низоми умумии андозбандӣ ғайриқатъдор на кам аз як маротиба дар семоҳа, бо андозсупорандагони тибқи низоми соддакардашуда ғайриқатъдор на кам аз як маротиба дар шаш моҳ ва бо хоҷагиҳои деҳқонии инфиродӣ на кам аз як маротиба дар як сол тартиб дода мешавад.

Ҳамзамон, ҳангоми аз як низоми андозбандӣ, ба дигар низоми андозбанди гузаштани андозсупорандагон, бо назардошти тағйир ёфтани маҳали ҷойгиршавии (истикомат) андозсупоранда (намояндаи андоз) дар ҳолатҳои гузаштан аз як мақомоти андоз ба дигар мақомоти андоз ва ҳангоми барҳамхурии субъектҳои хоҷагидор байни мақомоти андоз ва андозсупорандагон бояд санадҳои муқоисавӣ тартиб дода шавад.

Дар ҳолатҳои номбурда, пеш аз тартиб додани санади муқоисавӣ корманди мутасадди шуъбаи баҳисобгирии даромадҳо бояд варақаи ҳисоббаробаркунии андозсупорандаро аз руи ҳар як намуди андоз дар алоҳидаги ҷоп намуда, дар мақомоти андоз нигоҳ медорад.

Ҳамзамон, баъди анҷоми ҳар як соли ҳисоботӣ баъди бо андозсупорандагон тартиб додани санади муқоисавӣ варақаҳои ҳисоббаробаркунӣ аз руи ҳар як намуди андоз аз барномаи компютерӣ ҷоп карда шуда, дар шакли китоб ресмонбандӣ ва саҳифагузорӣ карда шуда, бо муҳру имзои сардори мақомоти андоз тасдиқ карда мешавад.

Санҷиши дурустии тартиб додани санадҳои муқоисавӣ дар як қатор мақомоти ҳудудии андоз аз он шаҳодат медиҳад, ки аксарияти кормандон ба

дурустии нишондихнадаҳои дар ҳисобварақаи андозсупорандагон нишон дода шуда диққати ҷиддӣ надода, тартиб додани санади муқоисавиро танҳо аз барнома чоп намудани санади муқоисавӣ ва ба андозсупоранда пешниҳод намудани он мебинанд.

Бо назардошти ин, ҷиҳати пайваста назорат намудани дурустии нишондихандаҳои дар ҳисобварақаҳои андозсупорандагон мавҷуд буда, ба ҳар як корманди мақомоти андоз зарур аст, ки ҳангоми тартиб додани санадҳои муқоисавӣ ҳолатҳои зеринро риоя намоянд.

Пеш аз ҳама, дурустӣ ва пурра дохил намудани маблағи андозҳои ҳисобшуда ба ҳисобварақаҳои андозсупорандагон аз рӯи ҳисоботҳои (эълomiaҳо) андоз ва санадҳои санҷишии андозсупорандагон, ки бо имзои нозири муттасадии шӯъбаи хизматрасони тасдиқ карда шудааст, муқоиса карда мешавад.

Дар баробари ин, маблағи андозҳои пардохт намудаи андозсупорандагон аз руи супоришномаҳои пардохти ва расидҳои бонкӣ, ки аз Раёсатҳои молияи шаҳру ноҳияҳо дастрас карда мешаванд бо иқтибосҳои бонкӣ муқоиса карда шуда, баъди муайян намудани дурустии онҳо ба ҳисобварақаҳои андозсупорандагон ворид карда мешавад.

Баъди аз назар гузаронидани маълумотҳои дар ҳисобварақаҳои андозсупорандагон мавҷуд буда, инчунин дурустии бақияи (салдо) дар охир ва аввали давраи ҳисоботи мавҷуд буда низ муайян гардида, санади муқоисавӣ тавассути барномаи компютерӣ тартиб дода шуда, бо имзои нозири муттасадии шӯъбаи баҳисобгирии даромадҳо ва сардори Нозироти андоз бо гузоштани мӯҳр тасдиқ карда шуда ба андозсупоранда пешниҳод карда мешавад.

Инчунин, кормандони шӯъбаҳои баҳисобгирӣ ва ё шӯъбаи хизматрасонӣ, ки барои тартиб додани санади муқоисавӣ масъул мебошанд, ҳангоми тартиб додани санади муқоисавӣ маълумотҳои дар санади муқоисавӣ дарҷшударо бо маълумотҳои дар ҳисоби муҳосибавии 67, 68, 69 ва 81 тавозуни корхона «ҳисоббароркуни бо бучет», бояд муқоиса намоянд.

Маҳсус қайд намудан лозим аст, ки кормандони масъули мақомоти ҳудудии андоз ҳангоми пешниҳоди эълomiaи андози фоида тибқи талаботи моддаи 157 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дурустии ҳисоби ниҳой аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ва аз маблағи дар эълomiaи андоз аз фоида дуруст тарҳ намудани маблағҳои пешпардохти андози фоида аҳамияти ҷиддӣ диҳанд.

Ба ғайр аз он андозсупорандагоне, ки воҳидҳои алоҳида дошта барои онҳо рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан гирифтаанд, маблағи андози даромад ва андози иҷтимоиро аз ҳисоби воҳиди алоҳида тибқи эълomia ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии воҳиди алоҳида ва маблағи андозҳои ҳисобшудаи андози даромад ва андози иҷтимоиро ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона бо тарҳ намудани маблағи андозҳои воҳидҳои алоҳидаи худ пешниҳод намоянд.

Баъд аз анҷом додани муқоисаи нишондиҳандаҳо ва муайян намудани дурустии маблағи андозҳои ҳисобшуда, пардохтшуда ва бақия, дар ду нусха санади муқоисавӣ тартиб дода шуда, бо муҳру имзои роҳбари мақомоти андоз, сардори шуъбаи баҳисобгирӣ, нозири муттасадӣ ва инчунин бо муҳру имзои роҳбар ва сармуҳосиби субъекти хоҷагидор тасдиқ карда мешавад.

Бо мақсади назорати рафти тартиб додани санадҳои муқоисавӣ, мақомотҳои ҳудудии андоз вазифадор мебошанд, ки оид ба шумораи санадҳои муқоисавӣ тартиб дода шуда, то санаи 25 моҳи баъд аз моҳи ҳисоботӣ ба Кумитаи андоз маълумот пешниҳод намуда, бо тартиб додани феҳристи андозсупорандагони шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ ба Кумитаи андоз маълумоти муфассал пешниҳод намоянд.

Аз ин лиҳоз, мақомотҳои ҳудудии андозро вазифадор менамоем, ки тибқи тартиби муқаррар гардида иҷроиши мақтуби мазкурро таъмин намояд.

Раис

Н. Давлатов